

skvrnou, která nám připomene fauvismus, jak se to projevilo nejvýrazněji v jeho kyticích, malovaných od roku 1928. Zazněly v nich i ohlasy tvorby Josefa Čapka a Václava Špály. V *Zátiší s cukřenkou* (1939) si vyzkoušel dokonce kubistické tvarosloví, avšak krajinomalby z druhé světové války prokázaly jednoznačně, že Milén měl sklon spíše ke smyslově a klasicky vyváženě komponovaným uměleckým realizacím než k moderně. Tímto směrem se ubíralo i jeho profesorské působení na Masarykově univerzitě, od roku 1946 na pedagogické fakultě, od roku 1956 do roku 1961 na katedře dějin umění na filozofické fakultě.

J. SEDLÁŘ

## Vzpomínka na doc. PaedDr. Františka Baladu

S úctou vzpomínáme na ty vysokoškolské učitele, kteří stáli při zrodu jednotlivých odborných pracovišť Pedagogické fakulty naší univerzity. K nim patřil doc. PaedDr. František Balada, od jehož úmrtí uplynulo v tomto roce 45 let. Narodil se v Albrechticích n.O. 24. června 1902. Po maturitě na reálce v Pardubicích pokračoval ve studiu na České vysoké škole technické v Praze a na Karlově univerzitě v Praze, kde získal aprobaci pro vyučování matematice a deskriptivní geometrii. Od r. 1924 učil na různých středních školách v Čechách, na Moravě i na Slovensku. V letech 1929 - 1938 působil na Komenského reálce ve Vídni. V roce 1938 se vrátil do republiky a učil na gymnáziu v Brně.

Od vzniku Pedagogické fakulty MU v Brně v r. 1946 se jako člen matematického a deskriptivního semináře významnou měrou podílel na koncepci učitelského studia matematiky v prvních letech existence fakulty. Na Pedagogickou fakultu přešel plným úvazkem v roce 1950, o čtyři roky později se zde habilitoval a od r. 1956 až do své smrti byl vedoucím katedry matematiky a fyziky.

Doc. Balada byl vynikající učitelem s pěkným vztahem k studentům, kterým imponoval širokým odborným rozhledem, hlubokými znalostmi z historie matematiky, metodickou pohotovostí i značnou náročností na jejich profesní přípravu.

První vědeckou práci z oboru matematiky uveřejnil již v r. 1926. Od té doby publikoval na 80 článků zaměřených k rozmanitým otázkám výuky matematiky a historie matematiky. Mnohé z nich byly uveřejněny v polských a ruských odborných časopisech. Byl spoluautorem několika středoškolských učebnic matematiky a metodických průvodců k nim. Výsledky svého studia z historie matematiky shrnul ve své knize *Z dějin elementární matematiky* vydané v roce 1959 a učitelé hojně používají.

Jeho práce v matematice i v přípravě budoucích učitelů byla po zásluze oceněna udělením stříbrné medaile Jednoty československých matematiků a fyziků in memoriam v roce 1962.

J. HÁJEK

## Sto let od narození profesora Roberta Konečného

Letošní rok přináší dvě významná jubilea vztahující se k osobě profesora Roberta Konečného. Na den 23. 4. 2006 připadá stoleté výročí jeho narození a na podzim vzpomene dvacátého pátého výročí jeho úmrtí. Obě tato jubilea jsou v roce, kdy si Psychologický ústav Filozofické fakulty naší univerzity připomíná 80 let svého trvání.

Profesor Konečný vystudoval klasické gymnázium v Brně a po maturitě se zapsal na Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity, kde studoval filozofii, češtinu a němčinu.

Absolvoval v roce 1929, o rok později dosáhl doktorátu filozofie na základě obhájení disertační práce Julius Zeyer v zrcadle snů, kterou pozitivně hodnotil i Arne Novák.

Čtyři roky učil na gymnáziu v Tišnově. V letech 1933 až 1939 byl profesorem klasického gymnázia v Brně, kde se stal naším prvním školským psychologem, oficiálně

schváleným školskými úřady. Ihned po německé okupaci se stal jedním z členů direktoria odbojové skupiny Obrana národa. V listopadu 1939 byl zatčen gestapem a celou válku vězněn nejprve v nacistických celách a potom, až do svého útěku v dubnu roku 1945, na těžkém uzavřeném oddělení Psychiatrické léčebny v Brně - Černovicích, kde uplatnil své vynikající znalosti psychopatologie a dokonale simuloval duševní chorobu.

V roce 1946 byl povolán na Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity, kde se téhož roku habilitoval v oboru filozofie. Přednášel filozofickou propedeutiku, logiku a noetiku (prof. Tvrdý vzkázal po spoluvěznících z koncentračního tábora, že by si přál, aby jeho

přednášky převzal po válce na fakultě právě Konečný), dále fyziologickou psychologii a sociální psychologii. Z této doby pocházejí jeho práce *Subjekt reálný a subjekt mezný* a *Psychologická analýza výsledků individuální a kolektivní práce*.

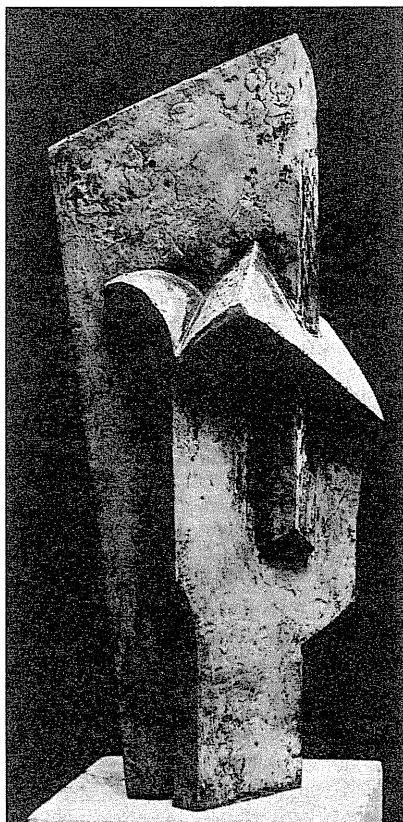
Roku 1950 musel R. Konečný pro svoje postoje a názory z fakulty odejít. Začal pracovat osudově tam, kde strávil celou válku, tj. v Psychiatrické léčebně v Brně-Černovicích. Stal se tak prvním klinickým psychologem na Moravě a jedním z prvních v celém státě. Konečný nezaohřkl a nestáhl se do sebe, nýbrž s činorodostí sobě vlastní začal intenzivně pracovat ve všech oblastech klinické psychologie. V oblasti diagnostické i v psychoterapii dosáhl vynikajících praktických úspěchů, prováděl však i výzkumnou činnost. Za mnohé je možno uvést jeho průkopnické práce s narkogenem, byl vynikajícím znalcem hypnózy, věnoval se dětské kresbě.

V roce 1963 mohl Konečný nastoupit do oddělení vývojové psychologie v akademii věd, kde se věnoval významu psychopatologie pro zkoumání normální osobnosti. Teprve politické uvolnění konce šedesátých let jej znovu přivedlo na Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity, kde působil od roku 1968 jako profesor psychologie a vedoucí příslušné katedry. S nástupem „normalizace“ odchází Robert Konečný z univerzity a působí nadále v Psychologické laboratoři ČSAV v Brně jako vedoucí vědecký pracovník až do svého odchodu do důchodu v roce 1976.

Osobnost profesora Roberta Konečného budí úctu svou mnohovrstevnatostí, hlubokým soucítěním i širokými zájmy a rozsahem vzdělání.

Jeho angažovanost ve věcech veřejných byla patrna již od studentských let. Ještě jako posluchač filozofické fakulty např. vedl úspěšnou kampaň proti uvažovanému celibátu žen ve školství a ke spolupráci v tomto boji získal i I. A. Bláhu.

V meziválečném období přispíval do Lidových novin, Naší doby, Ruchu, Činu, Kritického měsíčníku aj. Referoval o literárních novinách, glosoval dění ve filozofii a psychologii. Po válce byl např. jednatelem Filozofické jednoty, místopředsedou Sdružení



J. Lipchitz: *Hlava*, 1915

moravských spisovatelů, předsedou literární sekce Kulturní rady Zemského národního výboru apod. Konečný již jako středoškolský profesor vykonával psychologickou praxi. V letech 1927 až 1934 prováděl výzkum v laboratoři Společnosti pro výzkum dítěte, poté vybudoval Studentskou poradnu, kde působil až do r. 1938.

Konečný je autorem dvou prozaických knih: první (Spáč v plamenech) vyšla v r. 1938, druhou (Studnice zapečetěná) vydal pod pseudonymem Jan Radeš a v roce 1943 získala první cenu v literární soutěži Melantricha. Publikoval čtyři knihy veršů, známé jsou i jeho práce literárněvědné a práce věnované otázkám literární psychologie. Ve zralém věku vydal odbornou práci Vladimír Hoppe, příspěvek k historii a kritice iracionalismu (1970).

Svoje klinickopsychologické teoretické vědomosti a praktické zkušenosti uplatnil v opakovaně vydané monografii Psychologie v lékařství (napsaná spolu s psychiatrem prof. Bouchalem), která byla průkopnickou prací v oboru a dodnes patří k relevantním titulům dané vědní oblasti.

Prof. Konečný byl osobností nesmírně mnohostrannou. Spisovatel, filozof, esejista, literární kritik, psycholog teoretik i praktik, odbojář, veřejný pracovník, glosátor kulturního dění, průkopník celých oborů psychologie, člověk vždy angažovaný při prosazování nových idejí i smysluplných institucí, člověk veřejně činný v nelepším slova smyslu.

Bohužel nebylo mu dáno, aby více let svého plodného života věnoval fakultě a studentům. Jeho žáci vzpomínají na živé, odborně fundované a lidstvem prozářené přednášky. Bývalí spolupracovníci si s láskou a úctou připomínají jeho odbornou a lidskou hloubku, jeho vztah k umění a široký kulturní rozhled, ochotu kdykoliv kohokoliv vyslechnout i jeho noblesní a současně demokratický styl vedení katedry. Vzpomínají na něj nejen psychologové, ale i obec filozofická, literární, medicínská a školská. A pochopitelně řada jeho bývalých pacientů, kterým účinně pomohl v dobách své klinické praxe.

M. SVOBODA

## Erich Olšar – sto let od narození

Dne 27. března 2006 si připomínáme stoleté výročí narození docenta Právnické fakulty Masarykovy univerzity Ericha Olšara.

Erich Olšar se narodil v roce 1906 v Orlové. Od roku 1917 navštěvoval české státní reálné gymnázium v Orlové, kde dne 25. 6. 1925 složil maturitní zkoušku.

Poté spojil svůj další osud s Právnickou fakultou Masarykovy univerzity. V roce 1925 nastoupil na této fakultě ke studiu. Po složení tří teoretických zkoušek a složení tří rigoróz (první dne 25. 6. 1930, druhé dne 11. 12. 1931 a třetí dne 6. 5. 1932) byl dne 13. 5. 1932 promován na doktora veškerého práva.

Další rozšíření kvalifikace znamenala pro Ericha Olšara v letech 1932 až 1933 studia na právnické fakultě v Paříži, kde studoval jako stipendista francouzské vlády. Jeho vědoucím byl profesor Donnedieu de Vabres.

Erich Olšar se již jako student zapojoval do chodu Právnické fakulty nad rámec svých studijních povinností. V období od 1. 8. 1926 do 31. 10. 1926 působil jako prozatímní výpomocná síla v seminární knihovně Právnické fakulty, v období od 1. 4. 1928 do 30. 11. 1930 jako pomocná vědecká síla v Ústavu pro právo trestní, Ústavu pro právo občanské a v seminární knihovně. Od 1. 12. 1930 do 31. 12. 1931 byl výpomocným asistentem Ústavu pro právo trestní a seminární knihovny.

Od 1. 1. 1932 až do 5. 12. 1943 pracoval jako kvalifikovaný asistent Ústavu kriminologického (jeho nadřízeným byl prof. Jaroslav Kallab). Vedle této pozice pracoval také jako asistent judičiálního oddělení seminární knihovny Právnické fakulty, a to v období od 1. 1. 1932 do 24. 2. 1942.

Ačkoli byl Erich Olšar vědeckým pracovníkem, neztrácel také kontakt s praxí. V době od 3. 1. 1934 do 3. 7. 1934 působil jako bezplatný právní praktikant u Krajského a Okresního soudu trestního v Brně. Od 1. 8. 1934 do 30. 9. 1934 také vykonával právní praxi na bezpečnostním oddělení Policejního ředitelství v Brně.